

Viborgstan

En del av Sundoms gamla labyrint finns kvar intill elljusspåret uppe på Backen. Det mesta försvann när det gjordes en blocktäkt i ett klapperstensfält för att få material till bygget av E4. Den här labyrinten kallades i byn för Viborgstan. Det är ett av alla folkliga namn på labyrinter. Enligt sägner skulle labyrinter vara en kopia av Viborgs gamla stad. Andra namn som finns på labyrinter är Trojaborg och Jungfrudans. Labyrinten i Sundom kan vara svår att hitta. Följ elljusspåret söderut där det korsar vägen mot Junkerhamnsstenen. Efter några hundra meter vinklar spåret åt vänster. Gå där upp åt höger istället, över klapperstensfältet. Det syns att här har hämtats mycket material till byggen. Just där det stora klapperstensfältet slutar åt söder ligger resterna av labyrinten i kanten av skogsmark. Den är övervuxen med ett tjockt lager av väggmossa.

Fiskemagi

Stenlabyrinter som denna är vanliga i Norrbottens skärgård. Ofta ligger de på en sluttning med klappersten. I en sådan labyrint kan man inte gå vilse. Det finns bara en väg som slingrar sig fram varv efter varv innan man når

centrum. Där vänder man och går samma väg ut igen. I Norrbottens skärgård har man gått i labyrinter för att påverka fiskelyckan och vindarna. Ibland hände det att barn fick sköta arbetet med att gå i labyrinten medan karlarna förberedde skötarna för fiske.

Hundra i Norrbotten

I Sverige finns över trehundra labyrinter. Hundra av dem finns i Norrbotten, främst i skärgården. Många är byggda under 1700- och 1800-talet, men de äldsta är från 1300-talet. Från Medelhavsområdet och Indien är labyrinter kända sedan några tusen år tillbaka. Deras form har bevarats genom tiderna, men anledningen att man byggde dem har varierat. Under förkristen tid ingick de ofta i fruktbarhetsriter. I en del sägner framstår labyrinten som en borg där det funnits en kvinna som skall befrias. I en by i Västerbotten berättas om en gammal sed att på midsommarafton placera den vackraste flickan i labyrintens centrum. Därefter skulle pojkar dansande följa henne ut. Därför kallas labyrinter ibland för Jungfrudanser.

Den gamla labyrinten vid kanten av klapperfältet är svår att upptäcka, övervuxen med tjocka lager av väggmossa.

Foto: Thomas Öberg